

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра романських мов та інтерлінгвістики

Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201858

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ
ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки	бакалавр
галузі знань	0305 Гуманітарні науки
напряму підготовки	6.020303 Філологія. Мова та література (французька)

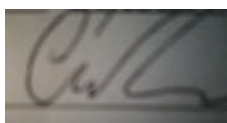
програма навчальної дисципліни «Теоретична фонетика французької мови» для студентів IV року навчання, галузі знань 0305 Гуманітарні науки, за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова та література (французька)

Розробники: Хірочинська Ольга Іванівна, старший викладач кафедри романських мов та інтерлінгвістики

Рецензент: Мартинюк Оксана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри романських мов та інтерлінгвістики

протокол № 1 від 5 вересня 2018р.

Завідувач кафедри (Станіслав О.В.)

**програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту іноземної філології**

протокол № 2 від 20 вересня 2018 р.

Голова науково-методичної

комісії факультету (Павлюк А. Б.)

**програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету**

протокол № ____ від ____ . ____ . 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом напряму 0305 філологія спеціальності 603500 і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 2 Модулів: 4	6030500 мова та література (французька)	нормативна Рік підготовки: 4
Змістових модулів : 2	Бакалавр	Семестр: 7
Загальна кількість годин: 60		Лекцій : 10 Практичні (семінари): 8 год Самостійна робота: 38 год.
		Консультації : 4 год
		Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Робоча програма навчальної дисципліни “Теоретична фонетика французької мови” призначена для студентів IV курсу французького відділення факультету іноземної філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фонетична будова мови, як мікросистеми у загальній системі французької мови. Курс теоретичної фонетики складає органічну єдність із курсом практичної фонетики. Разом з тим теоретична фонетика відрізняється від практичної (емпіричної, нормативної) тим, що не задовольняється простим описом фонетичної будови мови, а має на меті пізнання її суті, тобто йде далі від емпіричного засвоєння об’єкта до з’ясування його внутрішнього змісту.

Навчальна дисципліна має зв’язки з такими навчальними дисциплінами як практична фонетика, лексикологія, морфологія та синтаксис, а також фізіологія.

]Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Змістовий модуль 1: Initiation à la phonétique théorique.

2. Змістовий модуль 2: Phénomènes propres à la chaîne parlée.

Курс переслідує такі найголовніші конкретні **цілі**:

- ознайомити студентів з теоретичними та загальними основами загальної та прикладної фонетики.;
- узагальнити накопичені знання в галузі практичної фонетики;
- розкрити фонетичні та фонологічні процеси французької мови;
- описати артикуляційну базу французької мови, її фонемний склад та позиційно-комбінаторні зміни фонем;
- показати відмінні риси французьких та українських звуків, дати характеристику фонетичних явищ, які відбуваються в мові, співставити деякі аспекти артикуляції звуків в українській та французькій мовах.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- аспекти та основні напрямки фонетики;
- методи фонетичного аналізу;
- фонетична та фонологічна характеристика системи голосних і приголосних французької мови.
- фонологічні процеси та просодичні явища;
- взаємозв'язок фонетики з іншими мовними і немовними дисциплінами при реалізації комунікативної, когнітивної, естетико-художньої функції мови.
- різні точки зору відомих лінгвістів на фонетичні явища, що не мають однозначного трактування.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)	Консулат.		Сам. роб.
1	2	3	4	5		
<i>Змістовий модуль I.</i>						

Тема 1 Introduction, trois aspects des unités phoniques, phonème.	8	2				6
Тема 2. Système des phonèmes français	13	2	2	1		8
Разом	21	4	2	1		14
Змістовий модуль 2.						
Тема 1. Les phénomènes propres à la chaîne parlée (phonétique combinatoire)	13	2	2	1		8
Тема 2. Prosodie. Niveau suprasegmental.	13	2	2	1		8
Тема 3. Aspect stylistique.	13	2	2	1		8
Разом за змістовим модулем 2	39	6	6	3		24
Усього годин	60	10	8	4		38

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота включає:

- підготовку теоретичних питань курсу;
- підготовку до практичних занять;
- виконання письмових і усних завдань;
- опрацювання основного і додаткового матеріалу;

За вказаними аспектами студенти опрацьовують такі питання в рамках відповідних тем:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Фонетика і фонологія. Утворення звуків.	4
2	Правила чергування французьких голосних.	4
3	Утворення французьких голосних. Класифікація французьких	4

	приголосних. Фсиміляція французьких приголосних.	
4	Правила складоподілу. Теорія складу.	4
5	Поняття «ритмічна група». Синтагма. Ритмічний наголос. Додатковий наголос.	4
6	Зв'язування. Походження та застосування правил зв'язування звуків у мовному потоці.	4
7	Поняття «фонема», теорія фонем у трактуванні різних фонетичних шкіл.	4
8	Варіанти фонем.	2
9	Інтонація (Функція інтонації та її складові частини. Інтонація розповідного речення. Інтонація питального речення. Інтонація окличного речення та її складові частини.	4
10	Співвідношення орфографії та вимови. Стилї вимови.	4
	Разом	38

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальний курс складається з чотирьох залікових кредитів. Заліковий кредит закінчується заліком.

Оцінювання знань студента охоплене змістовими модулями (ЗМ) і здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі поточного аудиторного контролю, контролю виконання завдань для самостійних робіт.

Поточний контроль				Підсумковий контроль	
max = 40				max = 60	
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	
ЗМ1	ЗМ2	Тематичний тест	Самостійна робота	Письмове завдання	Усна відповідь
15	10	15	10	20	40

Поточний аудиторний контроль включає перевірку рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях та завдань для самостійної роботи. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за практичну аудиторну роботу

становить 25 балів, за самостійні завдання - 10 балів, за діагностику тематичними тестами - 15 балів. Максимальна кількість балів за поточний контроль після вивчення теоретичного та практичного матеріалу усіх змістових модулів, виконання самостійної роботи дорівнює 40 балів.

Поточний контроль складається із трьох модулів:

Модуль I - це аудиторний контроль і включає: практичні заняття. Бали розподіляються наступним чином:

Практичні заняття – це два змістові модулі.

Змістовий модуль I складається із трьох тем, змістовий модуль II складається із 2 тем, всього 5 тем, за кожну тему – максимум 5 балів, усього 25 бали. Діагностичні тести – це 3 тести, максимум по 5 бали за кожен з трьох тестів (по 0, 5 бали за кожну правильну відповідь).

Модуль II – тематичний тест. Поточний аудиторний і тематичний тестовий контроль здійснюються на практичних заняттях у межах відповідних навчальних модулів.

Модуль III – самостійна робота.

Заліковий контроль – модуль IV – залік.

На іспиті студент може отримати максимум 60 балів, з яких 20 балів за письмове завдання у вигляді підсумкового тесту та 40 балів за усні відповіді на запитання екзаменаційного білету.

Система нарахування балів: поточний аудиторний контроль

Практична аудиторна робота. Максимальна кількість балів за кожен змістовий модуль обчислюється як середнє арифметичне всіх балів за усні та письмові відповіді на аудиторних заняттях. Наприкінці семестру загальна кількість балів за практичну аудиторну роботу визначається сумою балів за два змістових модулі і становить 0-25 балів.

Оцінка “відмінно” відповідає 20-25 балам за усні відповіді та підготовку відповідних письмових завдань на аудиторних заняттях і ставиться за широкі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “добре” відповідає 15-19 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях і ставиться за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу.

Оцінка “задовільно” відповідає 10-14 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях та підготовку відповідних письмових завдань і ставиться за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “незадовільно” відповідає 0-9 балам за усні відповіді на аудиторних заняттях, підготовку відповідних письмових робіт і ставиться за незнання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Тематичні тести.

Всього 3 тести по 5 питань. За кожне питання – 1 бал. Максимальна кількість балів – 15.

Самостійна робота.

На протязі усього навчального курсу студент представляє результати самостійної роботи, яка контролюється як на практичних заняттях, так і при виконанні індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, що студент може отримати – 10.

Оцінка “відмінно” відповідає 9-10 балам за всі виконані самостійні завдання відповідно до поставлених вимог.

Оцінка “добре” відповідає 6-8 балам за хороше виконання самостійних завдань, проте допущені помилки, які, однак, не розходяться з методичними вимогами.

Оцінка задовільно” відповідає 3-5 балам за виконання самостійних завдань, які, однак, виконані з недотриманням усіх методичних вимог.

Оцінка “незадовільно” відповідає 0-2 балам за неправильне виконання самостійних завдань із значним порушенням методичних вимог.

Заліковий контроль відбувається у формі заліку і складається з підсумкового письмового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за заліковий контроль - 60.

1. Підсумковий письмовий тест складається із 20 запитань за III рівнями складності і включає усі важливі питання з усіх 8 тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів - 20, по 1 балу за кожну правильну відповідь.

2. Усна відповідь. Максимальна кількість балів за усну відповідь - 40 балів.

Оцінка “відмінно” відповідає **31-40** балам за глибокі й системні знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “добре” відповідає **21-30** балам за хороші знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “задовільно” відповідає **11-20** балам за базові знання теоретичного й практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Оцінка “незадовільно” відповідає **0-10** балам за незнання теоретичного й практичного матеріалу нвчальної дисципліни.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, яка відповідає: ***відмінно, добре, задовільно, незадовільно з можливістю повторного складання.***

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бурчинский В.Н. Теоретическая фонетика французского языка. Москва, 2006.
2. Chigarevskaja N, *Traité de phonétique française*. Cours théorique, Moscou, 1982.
3. Щерба Л.В. Фонетика французского языка, Москва, 1953.

Додаткова література

4. Arrivée M., Gadet F., Galmiche M., *La grammaire d'aujourd'hui: guide alphabétique de linguistique française*, Paris, Flammarion, 1992.
5. Boltanski Jean-Elie, *Nouvelles directions en phonologie*, Paris, Presses universitaires de France, 1999
6. Capelle Guy, *Les phonèmes du français et leurs réalisations*, In : *Le français dans le monde*, n° 57, pp. 9-14.
7. Carton F., *Introduction à la phonétique du français*, Bordas, 1974.
8. Companys E., *Les jonctions*, In: *Le français dans le monde*, n° 57, juin 1968, pp. 20-24.
9. Delattre P., *L'intonation par les oppositions*, In: *Le français dans le monde*, 1969, n° 64, pp. 6-13.

10. Delattre P., *Les dix intonations de base du français*, In: French Review, 1966, vol 40, n° 1, pp.1-14.
11. Duchet J.-L., *La phonologie*, Paris, P.U.F., 1980. (Que sais-je).
12. Ducrot O., Todorov T., *Dictionnaire encyclopédique des sciences du langage*, Paris, Editions du Seuil, 1979.
13. Faure G. *Accent, rythme et intonation*, In: Le français dans le monde, n° 57, pp. 15-19.
14. Grammont M., *La prononciation française : traité pratique*, Paris, Librairie Delagrave, 1966.
15. Hagège Claude, Haudricourt André, *La phonologie panchronique*, Paris, PUF, 1978
16. Jakobson Roman, *Essais de linguistique générale, I*, Paris, Editions de Minuit, 1968
17. Léon P., *Aspects phonostylistiques des niveaux de langue*, In : Le Français dans le monde, n° 57, juin 1968.
18. Léon P., *La prononciation de français standard*, Paris, Didier, 1976.
19. Malmberg B., *La phonétique*, Paris, P.U.F., 1987. (Que sais-je ?).
20. Pierre Martin, *Manuel de phonologie fonctionnelle*, Québec, CIRAL (Université de Laval), 1996
21. Martinet A., *Le français sans fard*, Paris, P.U.F., 1968. (Que sais-je ?).
22. Martinet André, *Economie des changements phonétiques*, Berne, A. Francke, 1955
23. Nguyen Noël et al., *Phonologie et phonétique*, Paris, Hermès, 2005
24. Pinaéva V., *Aperçu de l'intonation française*, Moscou, 1965.
25. Riegel M., Pellat J.-Ch., Rioul R., *Crammaire méthodique du français*, Paris, P.U.F., 1994.
26. Rossy M., et alii, *L'Intonation, de l'acoustique à la sémantique*, Klincksieck, 1981.
27. Thomas J.M.C., Bouquiaux L. Et Cloarec-Heiss F., *Introduction à la phonétique : phonétique articulatoire et phonétique distinctive*, Paris, P.U.F., 1976.
28. Walter H., *La phonologie du français*, Paris, P.U.F., 1977.
29. Виллер М.А., Гордина М.В., Белякова Г.А. *Фонетика французского языка*, Ленинград, 1973.
30. Гак В.Г. *Сравнительная типология французского и русского языков*. Москва, 1989.
31. Гордина М.В. *Фонетика французского языка*. Ленинград, 1973.
32. Зиндер Л.Р. *Общая фонетика*. Москва, 1979.

33. Литкенс К.Я. Современные тенденции французского произношения. Москва. 1985.
34. Литкенс К.Я., Чеснокова З.Н. Введение в фоностилистику французского языка. Рязань, 1990.
35. Мамудян М. Лингвистика. М., 1985.
36. Селях А.С., Евчик Н.С. Фонетика французского языка: теоретический курс. Минск, 1984.
37. Степанов Ю.С. Основы общего языкознания. М., 1975.
38. Трубецкой Н.С. Основы фонологии. М., 1960.
39. Щетинкин В.Г., Коль Л.О. Практикум по сравнительной типологии французского и русского языков. – М.: Просвещение, 1990.

Dictionnaires de prononciation

1. Lerond A., Dictionnaire de la prononciation, Paris, Larousse, 1980.
2. Martinet A. et Walter H., Dictionnaire de la prononciation française dans son usage réel, France-Expansion, 1973.
3. Warnant L., Dictionnaire de la prononciation française, Paris, Duculot, 3e éd., en un volume, 1968.

1. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

2. La phonétique, son objet d'étude et ses méthodes.
3. L'aspect acoustique des unités phoniques.
4. L'aspect articulatoire des unités phoniques.
5. L'aspect fonctionnel des unités phoniques: la phonétique et la phonologie.
6. Le phonème et ses variantes, les oppositions des phonèmes, les traits distinctifs et non distinctifs; l'archiphonème.
7. Le vocalisme français, ses traits particuliers et les tendances du développement.
8. Le consonantisme français, ses traits particuliers et les tendances du développement.
9. Les modifications quantitatives des phonèmes: la durée des voyelles et des consonnes.
10. La syllabe phonique.
11. Les modifications qualitatives des phonèmes (l'assimilation et l'accommodation).

12. Les alternances des phonèmes, la liaison et l'enchaînement.
13. L'intonation française et ses composantes. La mélodie.
14. Dix intonations de base de Delattre. Les intonèmes du français.
15. L'accentuation du français: la nature et la place de l'accent, le groupe accentuel, les types d'accent.
16. La phonostylistique, les styles de la prononciation.
17. Les particularités du style parlé.